

Sygn. akt II ZOW 7/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska (przewodniczący)

SSN Zbigniew Korzeniowski (sprawozdawca)

Ławnik SN Marek Molczyk

Protokolant Anna Rusak

przy udziale Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym
w Gdańsku SSA Piotra Żywickiego

w sprawie **M. W.** - byłego sędziego Sądu Okręgowego w T.,
obwinionego o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego, przewidzianego w art.
107 § 1 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych,
po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 stycznia 2023 roku w Izbie
Odpowiedzialności Zawodowej odwołania wniesionego przez obwinionego od
wyroku Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w Poznaniu z dnia 21
października 2019 r., sygn. akt ASD 7/2017,

I. uchyla zaskarżony wyrok Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie
Apelacyjnym w Poznaniu z 21 października 2019 r., sygn. akt ASD
7/2017 i na podstawie art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. w zw. z art. 128 ustawy
z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych
umarza postępowanie w sprawie wobec **M. W.** - byłego sędziego
Sądu Okręgowego w T.;

II. kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Sędzia Sądu Okręgowego w T. M.W. został obwiniony o to, że w dniu 23 grudnia 2015 r., około godziny 15:00 w T., jadąc ul. [...] w stronę ul. [...], prowadził samochód osobowy marki C. o numerze rejestracyjnym [...], znajdując się w stanie nietrzeźwości, tj. mając w tym czasie w swoim organizmie taką ilość alkoholu etylowego, która doprowadziła do stężenia przekraczającego wartość 0,25 mg/l w wydychanym przez niego powietrzu i tym samym przekraczającego wartość 0,5 promila we krwi, tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego o którym mowa

w art. 107 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (u.s.p.), polegającego na uchybieniu godności urzędu sędziego.

Wyrokiem z 21 października 2021 r., sygn. akt ASD 7/2017, Sąd Apelacyjny - Sąd Dyscyplinarny w Poznaniu uznał obwinionego M.W. winnym popełnienia zarzucanego mu przewinienia dyscyplinarnego, przyjmując, że przewinienie to wyczerpywało również znamiona występku określonego w art. 178a § 1 k.k., za który M. W. został prawomocnie skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Sierpcu z 1 lutego 2018 r., sygn. akt II K 67/17, zmienionego wyrokiem Sądu Okręgowego w Płocku z dnia 17 października 2018 r., sygn. akt V Ka 538/18, tj. przewinienia dyscyplinarnego w postaci uchybienia godności urzędu, określonego w art. 107 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych w zw. z art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 128 u.s.p. i za przewinienie to na podstawie art. 109 § 1 pkt 5 u.s.p. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 128 u.s.p. wymierzył obwinionemu karę dyscyplinarną złożenia z urzędu.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości obwiniony M.W. W treści odwołania z 28 listopada 2019 r. skarżący podniósł następujące zarzuty:

- 1) naruszenie art. 439 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. poprzez wydanie orzeczenia przez sąd pierwszej instancji w oparciu o przepis ustawy, tj. art. 118 zdanie pierwsze ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych, który jest niezgodny z przepisami art. 2 i art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) naruszenie art. 438 pkt 3 k.p.k., poprzez błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mogący mieć wpływ na jego treść, poprzez

ustalenie, że „przewinienie to wyczerpuje również znamiona występku określonego w art. 178a § 1 k.k., za który M.W. został prawomocnie skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Sierpcu z 1 lutego 2018 r., sygn. akt II K 67/17, zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego w Płocku z 17 października 2018 r., sygn. akt V Ka 538/18, mimo, że przedmiotowe skazanie uległo zatarciu.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania w sprawie, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

W razie nieuwzględnienia wniosków, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wyeliminowanie z opisu przypisanego obwinionemu przewinienia, sformułowania: „przewinienie to wyczerpuje również znamiona występku określonego w art. 178a § 1 k.k., za który M.W. został prawomocnie skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Sierpcu z 1 lutego 2018 r. w sprawie o sygn. akt II K 67/17, zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego w Płocku z dnia 17 października 2018 r., w sprawie o sygn. akt V Ka 538/18”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Obwiniony M.W. zmarł [...] 2022 r.

Pismem z 18 listopada 2022 r. Urząd Stanu Cywilnego w Toruniu przesłał Sądowi Najwyższemu Izbie Odpowiedzialności Zawodowej odpis skrócony aktu zgonu obwinionego M.W. (odpis aktu zgonu, k. 71).

Śmierć jest negatywną przesłanką procesową w postępowaniu karnym i w postępowaniu dyscyplinarnym (17 § 1 pkt 5 k.p.k. w zw. z art. 128 ustawy u.s.p.)

Obwiniony zmarł po wniesieniu odwołania i punktem odniesienia dla decyzji procesowej Sądu Najwyższego nie jest wyrok uniewinniający, tylko wyrok uznający obwinionego za winnego zarzucanego mu przewinienia dyscyplinarnego. W takiej sytuacji, niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów Sąd Najwyższy uchyla zaskarżone orzeczenie Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego i umarza postępowanie dyscyplinarne (art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. w związku z art. 128 u.s.p.).

Odwołalnie nie podlega zatem rozpoznaniu i nie jest możliwe wydanie orzeczenia merytorycznego.

Ujemna przesłanka procesowa z art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. w związku z art. 439 pkt 9 k.p.k. nakazuje uchylenie wyroku Sądu pierwszej instancji i umorzenie postępowania.

Tracą zatem na znaczeniu zarzuty odwołania.

Zrzeczenie się przez sędziego urzędu powoduje rozwiązanie stosunku służbowego (art. 68 ust. 1 u.s.p.), ale nie powoduje zakończenia postępowania dyscyplinarnego -art. 118 u.s.p. Nie ma podstaw do stwierdzenia niekonstytucyjności tej regulacji ze względu na wzorce z art. 2 i 32 ust. 1 ustawy zasadniczej, gdyż regulacja w odniesieniu do adwokatów i radców prawnych nie jest tożsama z sytuacją sędziów.

Status sędziego jest w dużej części uregulowany bezpośrednio w Konstytucji, co wystarczająco uzasadnia stwierdzenie, że sytuacja sędziego różni się zasadniczo od sytuacji adwokatów i radców prawnych. Tłumaczy to i uzasadnia objęcie sędziów odpowiedzialnością dyscyplinarną również po rozwiązaniu stosunku służbowego (zrzeczeniu się urzędu).

Zatarcie skazania za przestępstwo nie przenosi się wprost do odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów, gdyż odpowiedzialność ta ma samodzielną podstawę w ustawie i zatarcie skazania w prawie karnym nie oznacza wyłączenia tego samego czynu od oceny na gruncie odpowiedzialności dyscyplinarnej za przewinienie służbowe. Innymi słowy zatarcie skazania nie zaciera czynu jako przewinienia dyscyplinarnego w aspekcie potencjalnej odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziego.

Odwołanie obwinionego nie podważa w sferze faktów popełnienia przezeń określonego czynu, za który został ukarany dyscyplinarnie.

Wykracza to jednak ponad potrzebę argumentacji, gdyż w sprawie nie można rozstrzygać merytorycznie o popełnieniu przez obwinionego przewinienia dyscyplinarnego.

Uchyleniu podlega zatem orzeczenie Sądu Dyscyplinarnego – Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 21 października 2019 r., ASD 7/2017 i postępowanie w sprawie dyscyplinarnej podlega umorzeniu na podstawie art. 17 § 1 pkt 5 w zw. z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. oraz art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 128 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych.

Z tych motywów orzeczono jako w sentencji.